

WEEKBLAD

FACILITAIR & GEBOUWBEHEER

Onafhankelijk weekblad voor facilitair management en gebouwbeheer in Nederland en Vlaanderen

Cloud is de moderne archiefkast

Nieuwe bouwen moet nu
echt het verschil maken

'Gezondheid belangrijker
dan mooi kantoor'tje'

De belangrijkste trends
in kantoorinrichting

Thema:
INRICHTING

Interieurarchitect Evelien Koekoek, voorvechter van vitale bedrijfsruimtes

'Gezondheid belangrijker dan

De werkomgeving is van groot belang voor de vitaliteit van de mensen die er werken. Door in te zetten op gezonde bedrijfsruimtes kun je de productiviteit, creativiteit en betrokkenheid van die werknemers vergroten. Interieurarchitect Evelien Koekoek richt zich specifiek op die vitale en gezonde werkplek, waar zelfs een powernap tot de mogelijkheden behoort. 'Mijn ultieme droom is om mensen nog gezonder uit hun werk te laten komen, dan dat ze erin gaan.'

Evelien Koekoek (28) heeft een passie voor bewegen én voor inrichten. Beide zitten er al van jongs af aan in. De geboren Zwolse deed op hoog niveau aan sportacrobatiek. Thuis was ze echter ook veelvuldig in de weer met het veranderen van haar slaapkamer. 'Ik wilde alle mogelijkheden wel ontdekken, kijken hoe het anders kon.' Nadat ze haar opleiding in Zwolle afrondde, begon ze vier jaar geleden voor zichzelf: 'op het dieptepunt van de crisis, impulsief maar wel doordacht.' In 2012 verkaste ze uiteindelijk naar Amsterdam maar haar eerste project realiseerde ze in Zwolle, waar ze een presentatiekast ontwierp en maakte voor WorlX steigerbouwbedrijf.

Hoe ben je ertoe gekomen om je op vitale bedrijfsruimtes te gaan richten?

'Ik ben voorzichtig op gaan bouwen, veel gaan netwerken en positioneren. Vorig jaar heb ik heel hard gewerkt. Ik wilde ontdekken wat ik leuk vond. Dus ik heb interieurs ontworpen voor particulieren, horeca, retail, co-work spaces. Ik ben terug gaan kijken naar wat ik vroeger al leuk vond. Ik wilde echt bij mezelf blijven. Zo kwam ik uit op gezondheid, maar ook op een stuk

omgevings-psychologie: door middel van een interieur mensen beïnvloeden. Hoe langer iemand in een gebouw verblijft, hoe groter de beïnvloeding is. Daarom heb

den. Om te werken moet het kantoor erg flexibel zijn. Denk aan zit/sta werkplekken maar ook aan loungegelegenheden en looppaden.'

ik voor de kantooromgeving gekozen. Daar verblijven mensen nu eenmaal lang.'

Wat is je doel?

'Mijn doel is om bedrijven aan te trekken die een gezond kantoor belangrijk vinden. Men moet inzien dat een ongezonde kantoorruimte ten koste gaat van productiviteit. En dat kost veel meer dan het gezond maken van je kantoor.'

Omschrijf jouw ideale kantoor eens?

'Dat moet van buiten af al zichtbaar groen zijn, met een welkome ontvangst. Door middel van stepping-stone paden kun je mensen bewust maken van de beweging. Er moet een bewuste, geleidelijke overgang van buiten naar binnen zijn. Het gezonde aspect moet je vervolgens als merkversterkend middel gebruiken, bijvoorbeeld door meerdere opties om te wachten aan te bie-

Dat gaat wel een paar stappen verder dan het nieuwe werken?

'Je kunt dit zien als een soort vervolg op het nieuwe werken. Het is meer flexibel werken. We gaan steeds meer naar co-work spaces, bedrijfsverzamelgebouwen met plekken voor zzp'ers en werknemers. Mijn grote drive is om die op een gezonde manier in te richten. Gezondheid wordt op het werk steeds belangrijker. De gevolgen van langdurig zitten blijken veel ernstiger dan dat we altijd dachten. Bewustwording is dus een heel groot onderwerp.'

Hoe maak je een werkplek gezonder?

'Bijvoorbeeld door de mogelijkheden te bieden om zowel zittend als staand te kunnen werken. Daar moet je dan zelf ook de controle over hebben. Verder is het van belang dat er geen giftige materialen in de buurt zijn. Denk daarbij ook aan printers.

een mooi kantoor'tje'

Te veel geluid kan ook storend zijn. Uitzicht op groen is van belang, bij voorkeur in de ruimte waar je werkt. En dan wel echte planten. Die zuiveren immers ook nog

onderzocht en bewezen. Wanneer je dat aanhaalt worden de reacties enthousiaster, zie je dat de scepsis minder wordt. Dit gaat natuurlijk veel verder dan een inrichtings-

eens de lucht. Tot slot vind ik het van groot belang dat er ruimte is om je terug te trekken, waar je aan herstel kunt doen. En dat kan zelfs een powernap zijn.'

Slapen onder werktijd? Dat lijkt me niet iets wat werkgevers gaan toejuichen.

'Toch is het wetenschappelijk bewezen dat het werkt om even de ogen dicht te doen. Hersteltijd op de werkvloer is gewoon heel belangrijk. Werknemers komen na een korte pauze weer veel productiever de vloer op. Powernappen bevordert het stressniveau, de creativiteit en zelfs je geheugen.'

En dat allemaal als onderdeel van wat jij 'het gezonde werken' noemt?

'Je moet dit zien als een vorm van preventie. Het is best een exclusief concept. Bedrijven moeten ervoor openstaan en dit als oplossing zien. Alles is wetenschappelijk

concept. Het gaat mij er niet om een mooi plaatje af te leveren. Het gaat om de filosofie. Natuurlijk moet het er allemaal wel inspirerend uitzien. Dat heeft immers invloed op hoe je je voelt. Ik wil het probleem van burnouts en stress oplossen. Dat is belangrijker dan een mooi kantoor'tje maken.'

Is Nederland hier qua kantoorcultuur klaar voor?

'Misschien loop ik wel wat voor de muziek uit. Er zijn al wel ontwikkelingen gaande. Denk aan zit-stabureaus, aan sta-vergader tafels, aan plantenwanden. Ik weet niet of de markt hier klaar voor is. Het is een wisselwerking, zo lijkt me: vraag - aanbod.'

Wat moet jouw rol in het hele plaatje worden?

'Ik vind het interessant om maatwerk aan

te leveren, bijvoorbeeld in specifieke wanden of bedrijventuinen. Ik denk eigenlijk niet zozeer op productniveau, zolang alle facetten er maar toegepast worden, zodat het een geheel wordt. Ik hoop, nee: ik denk dat 'de ondernemer' hier de voordelen wel van inziet. Werknemers moet je misschien wat meer overtuigen. Je moet ook niet vragen 'Wat kost het?', maar 'Wat levert het op?'. Ik zou mijn ideeën graag in een groot kantoor willen toepassen. Ik moet mijn creativiteit waarborgen, voor elke opdrachtgever iets unieks doen. Het perfecte gezonde kantoor, of de perfect gezonde co-work space creëren.'

Hoe dichtbij is die gezonde bedrijfsruimte?

'Ik heb al vaak delen van 'het gezonde werken' toegepast, maar het zou mooi zijn als dat allemaal in één pand kan, bij een bedrijf wat hier echt in mee wil gaan. De eerste stap is het doen van een nulmeting.

■ Evelien Koekoek

Dan kun je na een jaar wéér meten. Dit heeft tijd nodig. Het is ook niet geschikt voor iedereen. De innovators zouden dit als eerste op moeten pikken. Er is al belangstelling. Co-work spaces zijn zeer geschikt als herbestemming van bestaande panden. Daar zit echt de toekomst in. Dat worden een soort van dorpen, waarin samen wordt gewerkt, gesport en ontspannen.'

Waar wil je over een jaar staan?

'Dan wil ik sowieso een heel kantoor hebben ingericht volgens mijn gezonde visie. En dan moeten we ook kunnen meten wat dat oplevert. Dat is mijn missie.' ■

TON DE KORT

In Duitsland werd onlangs een 'Dag tegen Lawaai' gehouden. Deze was bedoeld om aandacht te vragen voor de problematiek van lawaai in kantoortuinen. Dat kan tot een breed scala aan lichamelijke klachten én tot verminderde prestaties leiden. Ook in ons land onderkent men dit probleem. 'Niet iedereen is geschikt om in een kantoorruimte te werken', stelt bedrijfsarts Bas Sorgdrager.

Kantoortuinen zijn sinds de komst van het nieuwe werken niet meer weg te denken. Grote, open ruimten, waar veel mensen dicht op elkaar hun werk doen, met alle gevolgen van dien. 'Ik ben niet zo'n fan van die kantoortuinen', vertelt Bas Sorgdrager. Hij is bedrijfsarts in de polikliniek Mens en Arbeid van het AMC in Amsterdam en voormalig voorzitter van de NVAB, de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgezondheidskunde. 'Ik krijg in mijn praktijk voorbeelden van mensen die klachten hebben doordat ze in zo'n omgeving werken. Bepaalde werkzaamheden kunnen daar prima worden uitgeoefend, zeker wanneer die minder concentratie vragen. Maar om geconcentreerd te werken zijn er veel te veel stoorgeluiden.'

Onzichtbaar

Sorgdrager beseft dat hij vanuit zijn werk wellicht een beperkte blik heeft: 'Ik krijg alleen de mensen die problemen hebben. Dat is overigens geen groeiend aantal. Dit probleem is al jarenlang bekend. Veel men-

sen sukkelen er maar mee door, weten vaak niet dat een gevoelig gehoor tot problemen leidt. Men ziet de klachten als 'werkdruk'. Gehoorproblemen zijn ook onzichtbaar. Mensen houden die vaak voor zichzelf. Wie klaagt over geluidsoverlast loopt de kans om als zeurpiet te worden weggezet. Het wordt allemaal niet zo serieus genomen.' Voor een aantal klagers viel het probleem snel op te lossen. 'Dan geef ik een medische verklaring af dat ze apart moeten zitten en

dan is het geregeld', stelt de bedrijfsarts. 'Het is wel jammer dat dat nodig is.' Het gebeurt nogal eens dat mensen die klagen over geluidsoverlast in een hoekje worden weggestopt. 'Of er worden schotjes voor gezet. Dat zijn echter niet de oplossingen', weet Sorgdrager. 'Elke werkgever wil toch graag het optimale uit zijn werknemers halen? Dan moet je dat ook wél faciliteren. We moeten rekening houden met 5 tot 10

Lawaai in kantoortuinen leidt tot

Geluidspro

procent van de werknemers, die dit gewoon niet trekt. Daar heb je extra voorzieningen voor nodig.' Wat hem betreft is een Dag tegen Lawaai dan ook zeker geen slecht initiatief. 'Ik ben altijd vóór, als dat goed is voor de bewustwording van dit probleem. En voor de erkenning van de mensen die er last van hebben.'

Verlies productiviteit

Interieurarchitect Evelien Koekoek onderkent dat het belang van lawaai op de werkplek niet onderschat moet worden. 'Als je constant gestoord wordt door geluid verlies je een heel groot percentage van je productiviteit. Dat storen kan zowel bewust als onbewust zijn. Het kost je energie om geluid te verwerken, ook achtergrondgeluid. Je oren doen het immers altijd, die kun je niet afsluiten.' Het werken met een koptelefoon op ziet zij niet als oplossing. 'Veel kantoortuinen zijn waarschijnlijk ingericht vanuit een visie van samenwerken. Dan ga je niet met een koptelefoon opzitten.' Koekoek is voorstander van activity based werken: 'De ideale werkplek is een combi-kantoor, met veel meer variatie tussen open en gesloten ruimten.'

Ze denkt niet dat klachten over herrie in kantoortuinen worden veroorzaakt door een gevoelig gehoor. 'Iedereen hoort geluid maar de één heeft er meer last van dan de ander, ervaart meer stress door lawaai. Je

Akoestiek op kantoor onderschoven kindje

hebt te maken met introverte en extraverte mensen. Introverte mensen ervaren meer last van prikkels om zich heen. Je zult dus meer rekening moeten houden met de verschillende soorten mensen op kantoor, en hun activiteiten. Zorg dat mensen activity based kunnen werken, dat er specifieke ruimtes zijn om rustig iets te lezen, creatief te zijn of te overleggen. Dan heb je de keuze waar je gaat zitten, heb je controle over het

tot klachten én verminderde productiviteit

Probleem schreeuwt om aandacht

lawaai en is de ergernis ook minder.' Interieurarchitecten zouden ook nadrukkelijk rekening moeten houden met de akoestiek in de kantoren. 'Alleen is dat een weinig zichtbaar probleem. En dus wordt er vaak minder aandacht aan besteed dan aan bijvoorbeeld verlichting', stelt ze uit ervaring.

Privacy

Wat Koekoek betreft zou een betere privacy op kantoor al kunnen helpen bij het minder maken van de geluidsoverlast. 'Je ervaart last van geluid sterker als je de andere persoon ook ziet. Je kunt dan een heel eind ondervangen met het toepassen van materialen. Ook planten kunnen daarbij een rol spelen. Je hoeft echter niet alleen naar akoestische middelen terug te grijpen. Het gaat er vooral om dat de oorzaak van het lawaai aandacht blijft krijgen. Die hangt af van de organisatie, van de aard van de werkzaamheden. Misschien hebben veel bedrijven wel te gemakkelijk voor een kantoorruimte gekozen, omdat die hip is en kostenbesparend werkt. Daarbij is men dan vergeten om goed te kijken naar de mensen die erin moeten werken. Dat zou volgens mij veel problemen al kunnen oplossen.' Bij kantoorinrichter Steelcase houdt men altijd rekening met de factor geluid, bij het inrichten van een kantoor. 'Het is een factor die van invloed is op de tevredenheid van kantoorwerkers en op hun productiviteit', weet sales manager Bianca Krijgsman-van Gulik. 'Medewerkers verliezen tussen de 20 en 30 minuten tijd per dag, doordat ze gestoord worden. Dit zou niet het geval zijn wanneer het kantoor op een goede manier was ingericht. Wij houden rekening met de factor geluid door een zorgvuldige materiaalkeuze, waarbij geluid geabsorbeerd wordt. Daarnaast realiseren we graag een afgewogen mix van open en meer gesloten werkplekken, zodat mensen altijd keuze hebben waar en hoe ze willen werken, al naar de taken die ze uit moeten voeren en hun gemoedstoestand.' Krijgsman-van Gu-

lik onderkent dat akoestiek nogal eens een ondergeschoven kindje is. 'Het is niet direct het eerste waar opdrachtgevers aan denken bij de inrichting van hun kantoor. Het is zeker een taak van ons als werkomgevingspecialist om de mensen bewust te maken van het feit dat akoestiek invloed heeft op

ook het aspect geluid aan bod kwam.' De factor geluid speelt in een open kantooromgeving nu eenmaal een grotere rol dan bij meer afgesloten privéwerkplekken, daar is men ook bij Steelcase van doordrongen. 'Juist daarom is het zaak om dit van meet af aan mee te nemen bij de inrichting van

de functionaliteit van de kantooromgeving en op het welzijn van de medewerkers. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid. Het is uiteraard de werkgever die het laatste woord heeft. Die moet zorg dra-

de werkplek', stelt de sales manager. Een Dag tegen Lawaai, zoals in Duitsland, ziet zij zeker als zinvol. 'Want we leven in een wereld waarin we continu aan geluid worden blootgesteld. Voor een deel doen we dit

Dag van Lawaai ook in Nederland zinvol

gen voor het fysieke, cognitieve en sociale welzijn van de medewerker. Maar het is aan de interieurarchitect en de kantoorinrichter om die werkgever met raad en daad terzijde te staan. Niet voor niets hebben wij onlangs een wereldwijd onderzoek gedaan naar welzijn op de werkvloer, waarin

zelf, met telefoons en oordopjes waar we niet meer zonder lijken te kunnen, maar voor een deel ligt dit ook buiten onze invloedssfeer. Pas als mensen weer ervaren wat stilte is, kunnen ze er weer van leren genieten.' ■

TON DE KORT